

Stödmaterial om säkerhetsskydd

Befattningsanalys

**För dig som läser en nedladdad eller utskriven kopia
av detta stödmaterial**

Kontrollera att du har den senaste versionen på Säkerhetspolisens webbplats. Där finns även annat stödmaterial och andra vägledningar inom området säkerhetsskydd.

Version Juli 2026

Denna promemoria har tagits fram med anledning av att 6 kap. 2 § och 7 kap. 5 § i Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1) fick en ny lydelse i april 2026. Syftet är att vägleda verksamhetsutövare som tillämpar PMFS 2022:1 i hur en befattningsanalys kan genomföras.

För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna vägledning rekommenderas att läsaren har tagit del av PMFS 2022:1 samt Säkerhetspolisens vägledningar i säkerhetsskydd Introduktion till säkerhetsskydd och Personalsäkerhet.

Innehåll

1	Vad är en befattningsanalys?.....	4
2	Vad är syftet med en befattningsanalys?	5
3	Vad ska en befattningsanalys innehålla?.....	6
4	Vem ska fastställa en befattningsanalys?	9
5	När ska en befattningsanalys uppdateras?	10
6	Bilaga 1 Exempel på en befattningsanalys	11
7	Bilaga 2 Exempel på en befattningsanalys i en särskild säkerhetsskyddsbedömning	13

1 Vad är en befattningsanalys?

Verksamhetsutövare ska enligt 6 kap. 2 § PMFS 2022:1 med utgångspunkt i säkerhetsskyddsanalysen göra en befattningsanalys. I befattningsanalysen ska verksamhetsutövaren bedöma vilka anställningar, eller annat deltagande, i den säkerhetskänsliga verksamheten som

- ska placeras i säkerhetsklass
- innebär säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.

Verksamhetsutövare som ger en annan aktör tillgång till sin säkerhetskänsliga verksamhet ska enligt 7 kap. 5 § PMFS 2022:1 i den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen göra en befattningsanalys och dokumentera vilka befattningar hos motparten (ledning, personal och övriga) som ska säkerhetsprövas.

2 Vad är syftet med en befattningsanalys?

Syftet med en befattningsanalys är att verksamhetsutövare ska bedöma i vilken omfattning anställningar eller annat deltagande medför tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten för att därigenom säkerställa att kraven på säkerhetsprövning uppfylls. Vid bedömningen behöver verksamhetsutövaren beakta att anställningen eller deltagandet får placeras i säkerhetsklass endast om behovet av säkerhetsskydd inte kan tillgodoses på något annat sätt.¹

Notera

Befattningsanalysen kan även utgöra ett stöd i det löpande personalsäkerhetsarbetet. Genom att till exempel lägga till vilka kontrollorsaker som används för befattningarna vid ansökan om registerkontroll eller vilka utbildningar befattningen ska genomföra kan befattningsanalysen fylla flera funktioner i personalsäkerhetsarbetet.

¹ Se 3 kap. 10 § säkerhetsskyddslagen (2018:585).

3 Vad ska en befattningsanalys innehålla?

En befattningsanalys ska som minst för varje befattning innehålla följande:

- Unik beteckning för befattningen.
- Beskrivning av de arbetsuppgifter som innebär deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten.
- I vilken omfattning befattningen medför tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och i vilka säkerhetsskyddsklasser dessa är indelade.
- Vilken skada för Sveriges säkerhet (konsekvensnivå) en person i befattningen har möjlighet att orsaka.
- Förslag på säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.²

Utöver dessa obligatoriska moment kan befattningsanalysen innehålla annat som underlättar den praktiska hanteringen eller tillgodoser andra behov inom personalsäkerheten. I bilagorna till denna vägledning finns exempel på hur en befattningsanalys kan utformas i enlighet med 6 kap. 2 § och 7 kap. 5 § PMFS 2022:1. I det följande beskrivs momenten som ingår i båda exemplen.

3.1 Unik beteckning för befattningen

I befattningsanalysen ska unika beteckningar för befattningarna anges. Med befattning avses en roll, en tjänst eller en funktion med olika arbetsuppgifter som medför tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten. En befattning kan innehas av en eller flera personer. Det är upp till respektive verksamhetsutövare att identifiera befattningar som förekommer i deras säkerhetskänsliga verksamhet utifrån verksamhetens förutsättningar. Befattningen behöver inte överensstämma med de benämningar på titlar som förekommer i verksamheten i övrigt.

Med unik beteckning avses att befattningen ska gå att särskilja från andra befattningar i befattningsanalysen. Om till exempel befattningen *handläggare* förekommer inom olika delar av verksamheten, och arbetsuppgifter eller deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten skiljer sig åt, ska det vara möjligt att särskilja befattningarna från varandra i befattningsanalysen. Exempel på unika beteckningar för befattningar är beredskapshandläggare eller säkerhetsskyddschef.

Verksamhetsutövare kan även använda sig av eller lägga till ett identifikationsnummer före benämningen på befattningen för att tillse att den är unik, exempelvis Bef_01_Beredskapshandläggare.

3.2 Beskrivning av de arbetsuppgifter som innebär deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten

Ett deltagande i säkerhetskänslig verksamhet kan bestå i att personen ges tillträde till lokaler där verksamhetsutövaren bedriver säkerhetskänslig verksamhet, till exempel för att utföra arbete eller delta i utbildningar. Ett deltagande kan också bestå i att personen får direkt åtkomst till information eller system.

Genom att beskriva befattningens arbetsuppgifter kan verksamhetsutövaren identifiera omfattningen på deltagandet i säkerhetskänslig verksamhet. Syftet är att underlätta nästa steg i befattningsanalysen där verksamhetsutövaren ska identifiera i vilken utsträckning deltagandet medför tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och/eller andra skyddsvärden i den säkerhetskänsliga verksamheten.

² 6 kap. 2 § andra stycket PMFS 2022:1.

3.3 I vilken omfattning befattningen medför tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och i vilka säkerhetsskyddsklasser dessa är indelade

Om befattningen innebär att den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten får del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska det anges vilka säkerhetsskyddsklasser den anställda får tillgång till. Om den anställda får tillgång till uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller kvalificerat hemlig ska även omfattningen av tillgången anges. Omfattningen bör anges i ringa eller inte ringa omfattning, eftersom detta enligt 3 kap. 6–8 §§ säkerhetsskyddslagen får betydelse för eventuellt beslut om placering i säkerhetsklass. Om befattningen innebär att den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller begränsat hemlig räcker det att detta anges.

Medför befattningen inte tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter bör även det anges.

3.4 Vilken skada för Sveriges säkerhet (konsekvensnivå) en person i befattningen har möjlighet att orsaka

En befattning kan även ge tillgång till anläggningar, objekt, system, egendom och andra tillgångar som är av betydelse för Sveriges säkerhet. I sådana fall ska verksamhetsutövaren ange vilken skada för Sveriges säkerhet (konsekvensnivå) den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten har möjlighet att orsaka. Skadan får enligt 3 kap. 6–8 §§ säkerhetsskyddslagen betydelse för eventuellt beslut om placering i säkerhetsklass. För att kunna bedöma om behovet av säkerhetsskydd kan tillgodoses på något annat sätt än genom placering i säkerhetsklass bör det även anges hur befattningen medför tillgång till skyddsvärdena.

Medför befattningen inte tillgång till den här typen av skyddsvärden bör även det anges.

3.5 Förslag på säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass

Baserat på den analys som verksamhetsutövaren har gjort av vilken tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten som befattningen medför ska verksamhetsutövaren bedöma om befattningen ska placeras i säkerhetsklass, och i sådana fall vilken, eller om den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten ska säkerhetsprövas utan placering i säkerhetsklass.

Befattningsanalysen ska även beakta internationella åtaganden om säkerhetsskydd

En befattning som ska ta del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd ska genomgå en säkerhetsprövning i enlighet med den svenska säkerhetsskyddslagstiftningen. Det innebär att även dessa befattningar ska ingå i den befattningsanalys som verksamhetsutövaren upprättar. För mer information, se Säkerhetspolisens vägledningar i säkerhetsskydd *Personalsäkerhet* och *Skyldigheter vid exponering av säkerhetskänslig verksamhet*.

3.6 Identifikationsnummer (ID) (valfri)

Ett identifikationsnummer ger spårbarhet och underlättar vid kommunikation om befattningen, bland annat i dialog med den som beslutar om placering i säkerhetsklass om verksamhetsutövaren inte själv har rätt att göra det.

3.7 Kontrollorsak (valfri)

En kontrollorsak i ansökan om registerkontroll ska enligt 6 kap. 11 § PMFS 2022:1 bestå av en

beskrivning av den säkerhetskänsliga verksamhet som en befattning placerad i säkerhetsklass avses delta i och vilka skyddsvärden denna befattning medger tillgång till.

Kontrollorsaken kan med andra ord ses som en sammanställning av den andra till och med den fjärde punkten av de obligatoriska momenten enligt 6 kap. 2 § PMFS 2022:1. Verksamhetsutövaren behöver dock inte ange detaljer kring skyddsvärdena i form av till exempel säkerhetsklass i kontrollorsaken. Eftersom kontrollorsaken ska innehålla information som framgår av befattningsanalysen kan det underlätta vid ansökningar om registerkontroll om förslag till kontrollorsak framgår av befattningsanalysen.

3.8 Beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass (valfri)

Beslut om placering i säkerhetsklass ska fattas i enlighet med 5 kap. 5–10 §§ säkerhetsskyddsförordningen och beslut om säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass ska fattas i enlighet med 6 kap. 3 § PMFS 2022:1.

Efter att befattningsanalysen har fastställts och beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass har fattats, kan befattningsanalysen kompletteras med datum och diarienummer eller motsvarande för besluten om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass. Att ha denna information tillgänglig i befattningsanalysen kan fungera som stöd för att säkerställa att beslut om placering i säkerhetsklass är fattat avseende den aktuella befattningen inför ansökan om registerkontroll.³

³ Vid ansökan om registerkontroll ska beslutet om placering i säkerhetsklass finnas tillgängligt hos verksamhetsutövaren enligt 6 kap. 8 § PMFS 2022:1.

4 Vem ska fastställa en befattningsanalys?

Befattningsanalysen ska enligt 6 kap. 2 § PMFS 2022:1 fastställas av säkerhetsskyddschefen eller den som han eller hon bestämmer.

Att befattningsanalysen är fastställd innebär inte att beslut har fattats om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass. Om verksamhetsutövaren är

behörig att fatta dessa beslut kan dock besluten fattas i anslutning till fastställandet, varpå befattningsanalysen utgör beslutsunderlag. Verksamhetsutövaren kan då i beslutet om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass uppge att beslutet fattas i enlighet med den fastställda befattningsanalysen.

5 När ska en befattningsanalys uppdateras?

Befattningsanalysen ska uppdateras vid behov, dock senast i samband med att säkerhetsskyddsanalysen uppdateras. Att den ska uppdateras i samband med att säkerhetsskyddsanalysen uppdateras beror på att det kan innebära att bedömningen av skyddsvärdena ändras eller att nya skyddsvärden tillkommer. Det skulle även kunna innebära att den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen vid förfaranden med krav

på säkerhetsskyddsavtal behöver revideras och därigenom dokumentationen av vilka befattningar hos motparten (ledningen, personal och övriga) som ska säkerhetsprövas.

Andra exempel på när det kan finnas behov av att uppdatera befattningsanalysen är om befattningarnas arbetsuppgifter ändras och tillgången till skyddsvärden därmed förändras eller att nya befattningar tillkommer.

6 Bilaga 1 Exempel på en befattningsanalys

En befattningsanalys kan ställas upp enligt tabellen i följande bilaga. I exemplen används fiktiva befattningar och skyddsvärden för att visa hur en befattningsanalys kan se ut.

Tabell Exempel: Befattningsanalys – Verksamhetsutövare X.

ID	Befattning	Arbetsuppgifter	Säkerhets-skydds-klassificerade uppgifter	Vilken skada för Sveriges säkerhet (konsekvens-nivå) en person i befattningen har möjlighet att orsaka	Placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass	Kontrollorsak	Beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass
	Unik beteckning för befattningen som går att särskilja från övriga befattningar.	De arbetsuppgifter som innebär deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten.	I vilken omfattning befattningen medför tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och i vilka säkerhetsskyddsklasser dessa är indelade.	Vilka anläggningar, objekt, system, egendom och andra tillgångar i den säkerhetskänsliga verksamheten befattningen medför tillgång till, konsekvensnivå och hur befattningen medför tillgång till dessa.	Förslag på säkerhetsklass 1, 2 eller 3, alternativt säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.	Om befattningen placeras i säkerhetsklass och en registerkontroll därmed ska göras kan här uppges ett förslag på kontrollorsak Det vill säga en beskrivning av den säkerhetskänsliga verksamhet som en befattning placerad i säkerhetsklass avses delta i och vilka skyddsvärden denna befattning medger tillgång till, som en följd av deltagandet.	Datum och diarienummer eller motsvarande för beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.
Bef_1	Beredskaps-handläggare.	Handlägger planering för insatser vid höjd beredskap.	Får del av insatsplaner som är indelade i säkerhetsskyddsklass begränsat hemlig.	Ej tillämplig.	Säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.	Ej tillämplig.	2025-05-20 Dnr: 2025- 1111
Bef_2	Säkerhetsskyddschef.	Leder och samordnar säkerhetsskyddsarbetet.	Får i en omfattning som inte är ringa ta del av bland annat säkerhetsskyddsanalys, särskilda säkerhetsskyddsbedömningar (inför driftsättning av informationssystem och inför tecknande av säkerhetsskyddsavtal), och skadebedömningar i samband med säkerhetshotande händelser som är indelade i säkerhetsskyddsklass hemlig. Får del av systemdokument om informationssystem X som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell.	Har tillgång till informationssystem X (konsekvensnivå C) genom fysisk tillgång till systemets serverhallar.	Säkerhetsklass 2.	Leder och samordnar säkerhetsskyddsarbetet och kontrollerar att verksamheten bedrivs enligt författning. Får tillgång till informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.	2025-06-30 Dnr: 2025-2222

Bef_3	Signalskyddschef	Leder och samordnar signalskyddstjänsten.	Får i en omfattning som inte är ringa ta del av dokumenterade internkontroller och signalskyddsincidenter som är indelade i säkerhetsskyddsklass hemlig.	Har tillgång till signalskyddssystem (konsekvensnivå B) genom fysisk tillgång till signalskyddsmateriel.	Säkerhetsklass 2.	Leder och samordnar signalskyddstjänsten och kontrollerar att verksamheten bedrivs enligt författning. Får tillgång till informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.	2025-06-30 Dnr: 2025-2222
Bef_4	Jurist med inriktning totalförsvaret.	Stöttar med juridisk kompetens inom arbetet med totalförsvaret nationellt och internationellt.	Får del av rapporter om gränsöverskridande samarbete som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell av en utländsk aktör. Den utländska aktören har säte i land A som Sverige har ingått ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd med. Får del av insatsplaner som är indelade i säkerhetsskyddsklass begränsat hemlig.	Ej tillämplig.	Säkerhetsklass 3.	Stöttar med juridisk kompetens inom arbetet med totalförsvaret. Får därigenom tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, varav vissa uppgifter kommer ifrån land A som Sverige har ingått ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd med.	2026-03-30 Dnr: 2026-3333

7 Bilaga 2 Exempel på en befattningsanalys i en särskild säkerhetsskyddsbedömning

En befattningsanalys i en särskild säkerhetsskyddsbedömning kan ställas upp i enlighet med tabellen i följande bilaga. I exemplen används fiktiva befattningar och skyddsvärden för att visa hur en befattningsanalys kan se ut.

Tabell Exempel: Befattningsanalys – Leverantör Y.

ID	Befattning	Arbetsuppgifter	Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter	Vilken skada för Sveriges säkerhet (konsekvensnivå) en person i befattningen har möjlighet att orsaka	Placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass	Kontrollorsak	Beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass
Lev_1	VD leverantör Y.	De arbetsuppgifter som innebär deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten.	I vilken omfattning befattningen medför tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och i vilka säkerhetsskyddsklasser dessa är indelade.	Vilka anläggningar, objekt, system, egendom och andra tillgångar i den säkerhetskänsliga verksamheten befattningen medför tillgång till, konsekvensnivå och hur befattningen medför tillgång till dessa.	Förslag på säkerhetsklass 1, 2 eller 3, alternativt säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.	Om befattningen placeras i säkerhetsklass och en registerkontroll därmed ska göras kan här uppges ett förslag på kontrollorsak Det vill säga en beskrivning av den säkerhetskänsliga verksamhet som en befattning placerad i säkerhetsklass avses delta i och vilka skyddsvärden denna befattning medger tillgång till, som en följd av deltagandet.	Datum och diarienummer eller motsvarande för beslut om placering i säkerhetsklass eller säkerhetsprövning utan placering i säkerhetsklass.
Lev_1	VD leverantör Y.	Ansvarar för den löpande förvaltningen av leverantör Y:s verksamhet och därigenom uppdrag som utförs på beställning av verksamhetsutövare X.	Får del av information om säkerhetshot, skyddsvärden och sårbarheter som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell genom uppdragsbeskrivning och löpande avstämningar.	Ej tillämplig.	Säkerhetsklass 3.	Ansvarar för den löpande förvaltningen av leverantör Y:s verksamhet som sker på uppdrag av verksamhetsutövare X och får därigenom tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.	2026-09-10 Dnr: 2026-1111
Lev_2	Säkerhetsskyddschef leverantör Y.	Kontrollerar att verksamheten bedrivs enligt gällande säkerhetsskyddsavtal med verksamhetsutövare X och agerar kontaktperson vid frågor om säkerhetsskydd mot verksamhetsutövare X.	Får i ringa omfattning ta del av särskild säkerhetsskyddsbedömning inför driftsättning av informationssystem X som är indelad i säkerhetsskyddsklass hemlig. Får del av information om säkerhetshot, skyddsvärden och sårbarheter som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell genom uppdragsbeskrivning och löpande avstämningar.	Ej tillämplig.	Säkerhetsklass 3.	Leder säkerhetsskyddsarbetet hos leverantör Y som utför arbete åt verksamhetsutövare X och får därigenom tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.	2026-09-10 Dnr: 2026-1111

Lev_3	It-tekniker informationssystem X leverantör Y.	Bedriver tekniskt underhåll av informationssystem som har betydelse för verksamhetsutövare X:s säkerhetskänsliga verksamhet.	Får i ringa omfattning ta del av särskild säkerhetsskyddsbedömning inför driftsättning av informationssystem X som är indelad i säkerhetsskyddsklass hemlig. Får del av systemdokument om informationssystem X som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell.	Har tillgång till informationssystem X (konsekvensnivå C) genom fysisk tillgång till serverhallar och administratörsbehörigheter.	Säkerhetsklass 3.	Deltar i underhåll av it-miljö åt verksamhetsutövare X och får därigenom tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och ett informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet.	2026-09-10 Dnr: 2026-1111
Lev_4	Säkerhetshandläggare leverantör Y.	Dokumenterar information om informationssystem som har betydelse för verksamhetsutövare X:s säkerhetskänsliga verksamhet	Får del av systemdokument om informationssystem X som är indelade i säkerhetsskyddsklass konfidentiell.	Ej tillämplig.	Säkerhetsklass 3.	Dokumenterar information om informationssystem som har betydelse för verksamhetsutövare X:s säkerhetskänsliga verksamhet och får därigenom tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.	2026-09-10 Dnr: 2026-1111

Säkerhetspolisen

Box 12312, 102 28 Stockholm
010-568 70 00 | sakerhetspolisen@sakerhetspolisen.se
www.sakerhetspolisen.se